

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра туризму та рекреації

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Студента 4 курсу, 5 групи,
освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Туристичний
менеджмент»

_____

підпис студента

Дробко Дар'ї
Романівни

Науковий керівник
канд.пед.наук,
доцент

_____

підпис керівника

Клімова Алла
Миколаївна

Гарант освітньої програми
канд.екон.наук,
доцент

_____

підпис гаранта

Дупляк Тетяна
Петрівна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет
Факультет ресторанно-готельного та туристичного бізнесу
Кафедра туризму та рекреації
Освітній ступінь «бакалавр»
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма «Туристичний менеджмент»

Затверджую

Зав. кафедри

Тетяна ТКАЧЕНКО

«_____» _____ 2022 р.

Завдання

на випускн у кваліфікаційну роботу студенту

Дробко Дарь Романівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи:

«Управління грошовими потоками туристичного підприємства»

Затверджена наказом ректора від «01» листопада 2022 р. № 2897

2. Термін здачі студентом закінченої роботи: до 02.06.2023 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: дослідження теоретико-методичних та прикладних засад управління грошовими потоками на підприємствах туристичної діяльності

Об'єкт дослідження: процес управління грошовими потоками на підприємствах туристичної діяльності

Предмет дослідження: теоретико-методичних та практичні засади процесу управління грошовими потоками туристичного підприємства ТОВ «Coral Travel», м. Київ

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CORAL TRAVEL», М. КИЇВ

1.1. Теоретико-методичні основи управління грошовими потоками туристичного підприємства

1.2. Аналіз динаміки, складу та структури грошових потоків туристичного підприємства «Coral travel»

РОЗДІЛ 2. ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CORAL TRAVEL», М. КИЇВ

2.1. Програма заходів з удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства

2.2. Економічне обґрунтування з удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства «Coral travel»

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи:

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір і затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	01.09.2022-25.11.2022	01.11.2022
2.	Оформлення і затвердження завдання на роботу	28.11.2022-23.12.2022	21.12.2022
3.	Написання та попередній захист 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи у наукового керівника	26.12.2022 - 10.02.2023	10.02.2023
4.	Написання та попередній захист 2 розділу випускної кваліфікаційної роботи у наукового керівника	11.02.2023-21.04.2023	21.04.2023
5.	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	22.04.2023-08.05.2023	08.05.2023
6.	Представлення роботи на кафедрі та попередній захист у комісіях	09.05.2023 – 26.05.2023	26.05.2023
7.	Доопрацювання, оформлення, друкування, підготовка матеріалів до захисту	27.05.2023 – 01.06.2023	01.06.2023
8.	Представлення готової зпитої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	До 02.06.2023	02.06.2023
9.	Захист випускної кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії	Згідно з розкладом	

6. Дата видачі завдання «21» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Клімова А.М.
(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Дупляк Т.П.
(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Дробко Д.
(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студентка Дробко Д.Р. виконала випускну кваліфікаційну роботу на тему «Управління грошовими потоками туристичного підприємства» відповідно до вимог освітньої програми «Туристичний менеджмент» за спеціальністю «Менеджмент».

У вступі роботи обґрунтовано актуальність теми, наведено характеристику сучасного стану досліджуваної проблеми, визначено мету і завдання, зазначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі випускної кваліфікаційної роботи «Аналіз управління грошовими потоками туристичного підприємства «Coral travel», м. Київ» автором розглянуто теоретико-методичні основи управління грошовими потоками туристичного підприємства, проведено аналіз динаміки, складу та структури грошових потоків туристичного підприємства «Coral travel».

У другому розділі випускної кваліфікаційної роботи «Вдосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства «Coral travel», м. Київ» розроблено програму заходів з удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства, здійснено економічне обґрунтування з удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства «Coral travel».

Після перевірки роботи на унікальність тексту виявлені недоліки усунені. Електронну версію випускної кваліфікаційної роботи отримано для передання до репозитарію ДТЕУ.

Дослідження є самостійною авторською роботою, завершеною згідно з поставленою метою та визначеними завданнями.

Випускна кваліфікаційна робота Дробко Д.Р. відповідає встановленим вимогам та рекомендується до захисту в екзаменаційній комісії.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Клімова А.М.
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____
(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента _____ Дробко Д.Р.
(прізвище, ініціали)
може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Дупляк Т.П.
(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____ Ткаченко Т. І.
(підпис, прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CORAL TRAVEL», М. КИЇВ.....	10
1.1. Теоретико-методичні основи управління грошовими потоками туристичного підприємства.....	10
1.2. Аналіз динаміки, складу та структури грошових потоків туристичного підприємства «Coral travel».....	15
РОЗДІЛ 2. ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CORAL TRAVEL», М. КИЇВ.....	25
2.1. Програма заходів з удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства.....	25
2.2. Економічне обґрунтування з удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства «Coral travel».....	34
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ.....	43

ВСТУП

Актуальність теми. В даний час, коли поточне фінансове становище багатьох підприємств є вкрай нестійким, важливим об'єктом аналізу та управління мають стати грошові потоки підприємства.

Однією з основних умов фінансового благополуччя підприємства є приплив коштів, що забезпечує покриття його зобов'язань. Відсутність мінімально необхідного запасу коштів свідчить зазвичай про його фінансові труднощі. Надмірна ж величина залишку коштів говорить про те, що реально підприємство зазнає збитків, пов'язаних, по-перше, з інфляцією та знеціненням грошей і, по-друге, зі втраченою можливістю їх вигідного розміщення та отримання додаткового доходу. У цьому виникає необхідність оцінки раціональності управління грошима для підприємства.

Нині представляється можливим стверджувати, що у багатьох вітчизняних підприємствах недостатня увага приділяється плануванню та управлінню грошовими потоками. Таке становище зумовлено тим, що авторитарні методи не працюють у ринкових умовах господарювання, а закордонні моделі, що мають у своєму арсеналі дієві методи управління грошовими потоками, не адаптовані до української дійсності, є малоефективними. Це визначає необхідність розробки та впровадження нових технологій планування, аналізу та контролю грошових потоків у сучасних умовах, які характеризуються високим рівнем інфляції, нерозвиненістю ринку цінних паперів, складністю здійснення фінансових інвестицій.

Концептуальні основи планування та контролю грошових потоків висвітлені у працях таких зарубіжних науковців та практиків, як: Ю. Брігхем, Р. Брейлі, Дж. Ван Хорн, П. Дрейк, М. Ерхардт, Д. Теннет, Ф. Фабозці, П. Фернандес та ін. Серед вітчизняних науковців, які досліджували окремі аспекти планування та контролю грошових потоків підприємств, можна виділити праці таких науковців як: О. Базілінської, М. Білопольського, М. Білик, Л. Коваленко, Г. Ковальчук, К. Крічевець, А. Ластовенко,

Л. Лігоненко, І. Маркіної, Н. Мірко, О. Олійника, Г. Ситник, Г. Старостенко, М. Стецько, О. Терещенко, В. Харченко, Т. Хлевицька, М. Федішин, та ін. Проте недостатньо висвітленими, з погляду прикладних викликів сучасності, у науково-практичній літературі залишаються проблеми теоретико-методичного обґрунтування планування та контролю грошових потоків підприємств.

Об'єкт дослідження: процес управління грошовими потоками на підприємствах туристичної діяльності

Предмет дослідження: теоретико-методичних та практичні засади процесу управління грошовими потоками туристичного підприємства ТОВ «Coral Travel», м. Київ

Мета роботи: дослідження теоретико-методичних та прикладних засад управління грошовими потоками на підприємствах туристичної діяльності

Відповідно до поставленої мети у роботі вирішуються наступні **завдання:**

- навести теоретично-методичні основи управління грошовими потоками підприємства;
- провести аналіз динаміки, складу та структури грошових потоків підприємства ТОВ «Coral travel»;
- описати програму заходів з удосконалення управління грошовими потоками;
- економічно обґрунтувати напрямки удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства ТОВ «Coral travel».

Методи дослідження. У ході дослідження використовувалися системний, порівняльний та статистичний методи. В рамках системного підходу застосовані методи аналізу та синтезу, угруповання та порівняння, наукової абстракції та моделювання. Аналітична частина роботи побудована на методах класифікації, порівняльного та ситуаційного аналізу, використовувалися метод статистичних угруповань, розрахунково-аналітичні методи, а також структурно-динамічний аналіз.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CORAL TRAVEL», М. КИЇВ

1.1. Теоретично-методичні основи управління грошовими потоками підприємства

Від наявності та безперервності руху грошових коштів, значною мірою залежить успішність ведення комерційними структурами виробничо-господарську діяльність. Тому в сучасних умовах функціонування будь-якої організації можливе лише за умови безперервного руху коштів. Сучасні дослідники приділяють велику увагу саме питанням, пов'язаним з рухом грошових потоків, проте загально визнаного визначення даної економічної категорії досі не вироблено.

Доцільним є огляд фінансово-економічної літератури який дав змогу встановити, що вітчизняні та закордонні вчені по-різному трактують визначення поняття «грошові потоки підприємства», внаслідок чого по-різному підходять до управління ним, що видно із табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Сутність поняття «грошові потоки» в економічній думці

Автор	Визначення
І.А. Бланк [1]	сукупність розподілених надходжень і виплат грошових коштів за окремими інтервалами періоду часу
Д.В. Біленко [3]	найважливіший самостійний об'єкт фінансового аналізу, який проводиться з метою оцінки фінансової стійкості та платоспроможності підприємства
Л.С. Селіверстова [18]	надходження й витрати грошових коштів у процесі здійснення господарської діяльності підприємства
Ю.М. Тютюнник [19]	сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з фактом зміни власника грошових коштів у зв'язку з виконанням договірних зобов'язань між економічними агентами
Ю.В. Юрченко [20]	надходження і витрати грошових коштів в процесі здійснення господарської діяльності підприємства

Джерело: сформовано автором за даними [1;3;18;19;20]

Оскільки будь-який потік передбачає наявність якогось руху, рух коштів можна зрозуміти їх надходження і вибуття, як приплив і відтік коштів. Результатів припливу (позитивного грошового потоку) та відтоку (негативного грошового потоку) є так званий чистий грошовий потік організації, структуру якого можна у вигляді на рис. 1.1.

Рис.1.1. Структура чистого грошового потоку

Джерело: Складено автором за даними [8,с.87]

Наведене на рис.1.1 угруповання господарських коштів є характеристикою змістовного аспекту позитивного та негативного грошового потоків, а також дозволяє проводити їх оцінку з погляду фінансової стійкості та їх синхронізації.

Подібний поділ грошових потоків дає можливість глибоко зрозуміти природу такого найважливішого показника коштів, як чистий грошовий потік, що визначається як різниця між позитивними та негативними грошовими потоками.

Поділ грошових потоків на позитивні та негативні має вкрай важливе значення щодо оцінки руху коштів організації.

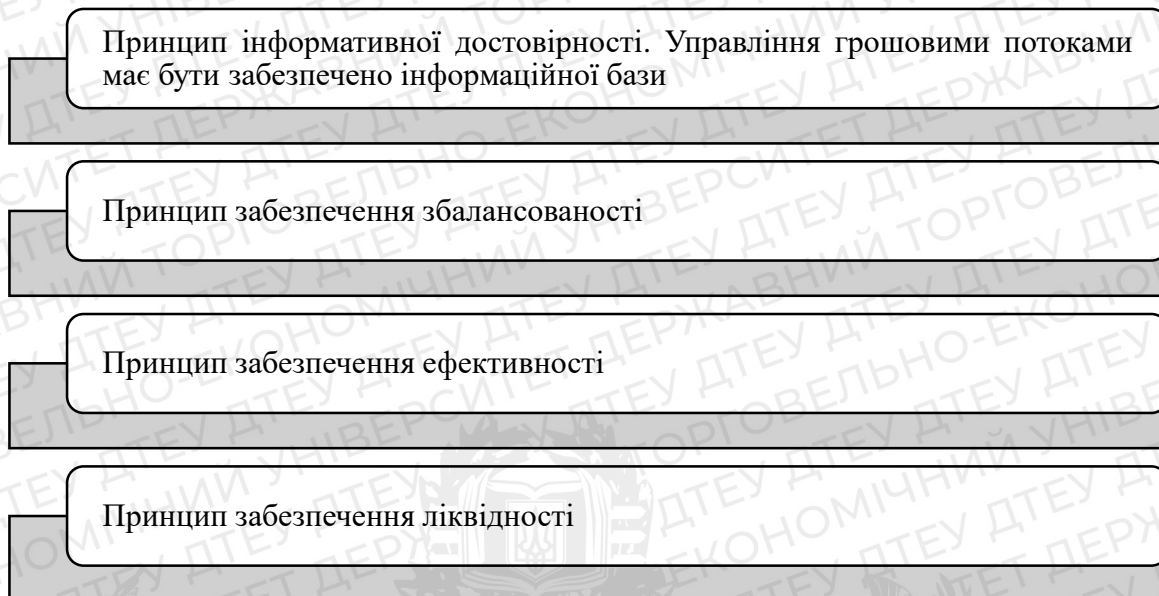
Останніми роками у системі фінансового управління підприємством все більшу увагу приділяють питанням організації грошових потоків, які надають значний вплив на кінцеві результати його господарської діяльності, а генерування грошових потоків є одним із найважливіших ознак фінансової стійкості підприємства.

Основна мета управління грошовими є виявлення рівня достатності коштів, виявлення їх оптимізації та ефективного використання [3,с.48].

У рамках фінансового управління грошовими потоками, вирішують такі основні завдання:

- дотримання балансу суми коштів;
- дотримання синхронності грошових потоків у часі;
- наявність позитивного грошового потоку, зростання припливу грошових коштів;
- мінімізація негативного грошового потоку, що дозволяє знизити обсяг відтоку чи уповільнення швидкості вибуття коштів;
- максимізація чистого потоку коштів для подальшої оптимізації (мінімізація) середній залишок коштів протягом певного періоду;
- реалізація кругообігу грошових активів, їх безперебійне та оперативне та ефективне перетікання з однієї форми в іншу;
- підвищення віддачі на вкладений капітал шляхом капіталізації прибутку та зниження фінансових ризиків [11,с.7].

Процес управління грошовими потоками організації виходить з певних принципів (рис.1.2).

Рис.1.2. Принципи управління грошовими потоками

Джерело: Складено автором за даними [16,с.52]

Основні етапи процесу управління грошовими потоками організації:

1. Перший етап – проведення аналізу грошових потоків організації у попередньому та звітному періодах.

Основною метою цього аналізу є визначення рівня забезпечення формування коштів, ефективності їх використання, а також баланс позитивних та негативних грошових потоків підприємства за обсягом та часом. Аналіз грошових потоків проводиться на підприємстві в цілому, в розрізі основних видів економічної діяльності, відповідно до окремих структурних одиниць (центрів відповідальності).

Під час проведення аналізу грошових потоків використовують методи статистичного аналізу, угруповання, порівняння, індексний, коефіцієнтний та факторний аналіз.

2. Другий етап – оцінка впливу факторів, на формування грошових потоків у звітному, і попередньому періоді.

На даному етапі проводиться факторний аналіз впливу зовнішніх та внутрішніх чинників грошові потоки організації. Як зовнішні фактори можуть

виступати: кон'юнктура ринку, система оподаткування, доступність кредитів та позик, і т.д. Як внутрішні чинники виступають: життєвий цикл організації, тривалість його операційного циклу, амортизаційна політика, коефіцієнт операційного левериджу, та інші фактори.

3. Третій етап – розробка напрямів оптимізації фінансових потоків.

Найважливіші завдання у процесі розробки напрямів оптимізації грошових потоків є: визначення та реалізація резервів, які дозволять зменшити залежність від зовнішніх джерел залучення грошових коштів, дозволяють забезпечити збалансованість грошових потоків; збільшення позитивного та скорочення негативного грошового потоку [15,с.247].

4. Четвертий етап – складання бюджетів грошових потоків за всіма видів діяльності.

Складання бюджетів грошових потоків носить прогностичний характер, рахунок невизначеності низки вихідних передумов. Таким чином, складання бюджетів грошових потоків здійснюється у вигляді кількох планових розрахунків цих показників за різних сценаріїв розвитку окремих факторів (оптимістичний, реалістичний, песимістичний) [2,с.63].

5. П'ятий етап – контроль над реалізацією напрямів оптимізації.

Об'єктом даного контролю є виконання встановлених у бюджеті планових завдань з формування позитивного та негативного грошового потоку, виявлення причин зміни, проводиться аналіз ліквідності та ефективності грошових потоків з урахуванням певних змін [5,с.89].

Тільки точний, повний та своєчасний аналіз грошових потоків, а також контроль за їх витрачанням за цільовим призначенням дозволяє виявити можливості більш раціонального їх використання [6,с.44].

Таким чином, поняття грошового потоку є агрегованим, оскільки включає різні види грошових потоків, обслуговуючих фінансово-господарську діяльність організації. За цій причині термін «грошові потоки» необхідно застосовувати загалом сенсі, а в кожному конкретному випадку уточнювати, про який саме грошовий потіці йде мова.

1.2. Аналіз динаміки, складу та структури грошових потоків туристичного підприємства «Coral travel»

Туристичне підприємство «Coral Travel» є комерційною організацією, основною метою діяльності якого є отримання прибутку. Воно є юридичною особою і діє на підставі: законодавства України; Статуту Товариства; рішень загальних зборів акціонерів Товариства; рішень Ради директорів Товариства. Термін діяльності Товариства не обмежений. Товариство діє на основі самофінансування.

Туристичне підприємство «Coral Travel» – міжнародний туроператор, компанія, що почала свою роботу на туристичному ринку в 1994 році.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Coral Travel», далі ТОВ «Coral Travel» знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська (Воровського), 24, БЦ "RENAISSANCE".

Код ЄДРПОУ: 39091341

Директор підприємства: Прокопенко Тетяна

Розклад роботи: понеділок-п'ятниця, 09:00-19:00; субота, 11:00-15:00; неробочі дні - неділя та державні вихідні.

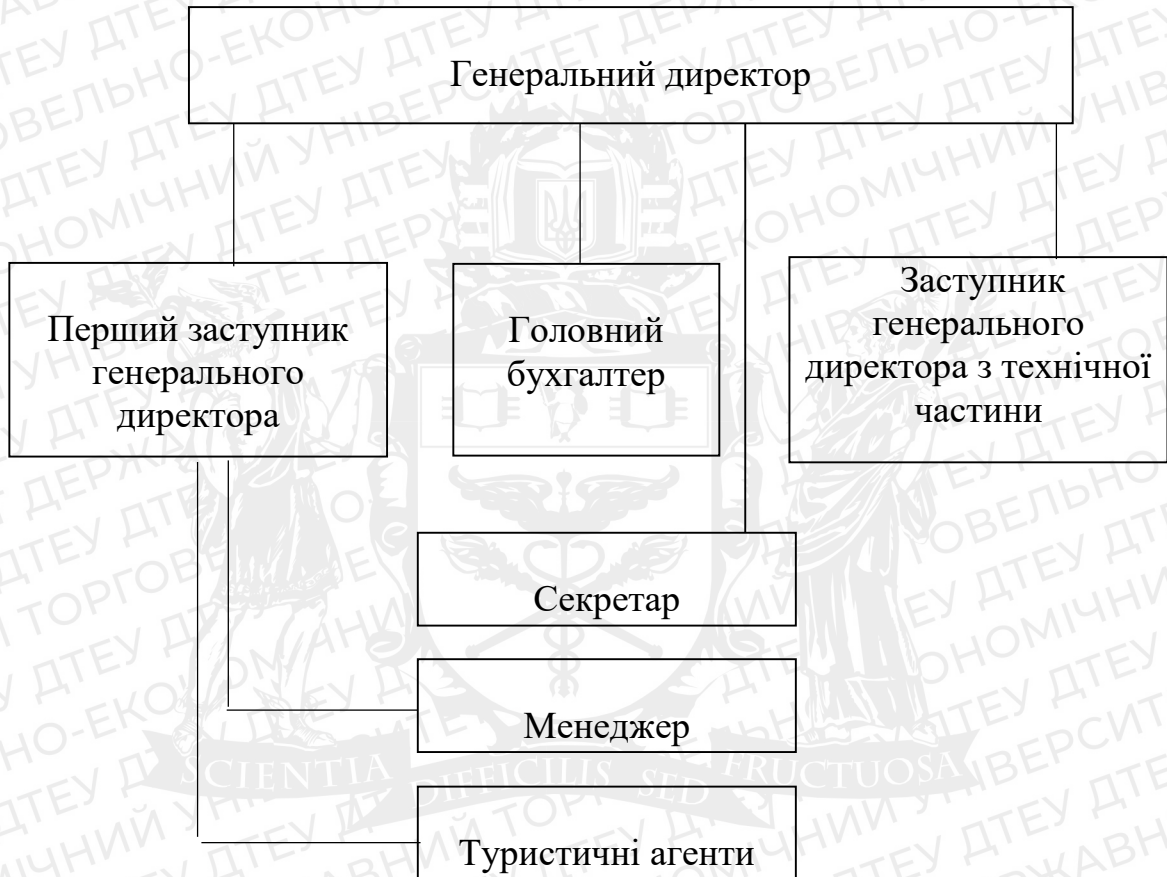
Телефони: (044) 495 00 60 / 0 800 30 29 29

Портфель компанії налічує більше 30 країн, сьогодні в її асортименті наступні напрямки, як: Австрія, Андорра, Білорусь, Болгарія, Угорщина, Греція, Домінікана, Єгипет, Ізраїль, Індонезія, Іспанія, Італія, Китай, Кіпр, Куба, Латвія, Литва, Маврикій, Мальдіви, Мексика, ОАЕ, Португалія, Таїланд, Туреччина, Франція, Чехія, Шрі-Ланка, Естонія. Співпраця «TEZ TOUR» з більш ніж 20 міжнародними та національними компаніями, що працюють на відправку і прийом туристів, дозволяє туроператору якісно надавати послуги туристам з Болгарії, Румунії, України, Латвії, Литви та Естонії.

За довгі роки роботи ТОВ «Coral Travel» завоювала репутацію однієї з найбільш передових та інноваційних компаній на вітчизняному туристичному ринку. Взаємодія всіх філій компанії максимально скоординовано і оперативно.

В даний час ТОВ «Coral Travel» об'єднує більше десятка міжнародних компаній. Також для максимальної зручності клієнтів, є можливість оперативного замовлення туру через Інтернет.

Проаналізувавши організаційну структуру туристичної фірми ТОВ «Coral Travel» відзначили, що вона є лінійно-функціональною (рис. 2.1).

Рис.2.1. Організаційна структура ТОВ «Coral Travel»

Джерело: Складено автором

Згідно штатного розкладу на аналізованому підприємстві працюють: директор, заступник директора, менеджери по туризму, головний бухгалтер, секретар та туристичні агенти.

Головною метою ТОВ «Coral Travel» є збільшення прибутку, тому аналіз фінансових результатів діяльності підприємства має досить важливе і вагомe значення. Завданнями, які традиційно вирішує фінансовий аналіз, є: підвищення фінансової стійкості підприємства; забезпечення інвестиційної

привабливості підприємства; максимізація прибутку підприємства; створення ефективного механізму управління фінансовими ресурсами. Аналіз показників прибутку (Додаток А) представлений у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Основні показники фінансово-господарської діяльності
ТОВ «Coral Travel» за 2020-2021 рр.**

№ п/п	Найменування показника	Один. виміру	Роки		Відхилення	
			2020 рік	2021 рік	Абсолютне, ±	Відносне, %
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації послуг	тис. грн.	265 517	267 209	1 692	2,6
2	Собівартість реалізованих послуг	тис. грн.	256 576	257 248	672	1,2
3	Адміністративні витрати	тис. грн.	5 026	6 144	672	1,18
4	Витрати на збут	тис. грн.	277	228	1 118	22,2
5	Повні витрати на виробництво і реалізацію послуг	тис. грн.	261 879	263 620	-49	-17,6
6	Прибуток (збиток) від реалізації послуг	тис. грн.	8 941	9 961	1 020	11,4
7	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	1 913	1 695	-218	-11,3
8	Витрати на 1 грн. чистої виручки від реалізації	коп.	94,44	94,65	0,21	0,22
9	Рентабельність діяльності (продаж)	%	2,9	2,5	-0,4	x
10	Рентабельність послуг	%	14,4	15,6	1,2	x

Джерело: Складено автором

Таким чином, розглянувши таблицю 2.1 бачимо, що загалом обсяг реалізації послуг у 2020 році дещо зріс, а саме на 2,6 %. Також зросла і собівартість. У 2021 році ситуація більш-менш нормалізувалась. Протягом 2020-2021 рр. спостерігаємо зменшення обсягу чистого прибутку на 218 тис.грн., загалом на 11,3 %.

Основна мета аналізу грошових потоків ТОВ «Coral Travel» полягає в виявленні причин дефіциту (надлишку) грошових коштів та визначенні джерел їх надходження та напрямків витрачання для контролю за поточною ліквідністю та платоспроможністю підприємства.

Горизонтальний та вертикальний аналіз руху грошових коштів ТОВ «Coral Travel» міститься у таблицях 2.2, 2.3.

Таблиця 2.2

Рух грошових коштів за видами діяльності

№ п/П	Показники	Надійшло за звітний період	Використано за звітний період	Зміни за аналізований період
1	Залишок грошових коштів на початок періоду	-	-	319
2	Рух коштів по поточної діяльності	226275	215822	10453
3	Рух коштів по інвестиційної діяльності	-	-	-
4	Рух коштів по фінансової діяльності	13307	23250	-9943
5	Разом чиста зміна грошових коштів	-	-	510
6	Разом чиста зміна грошових коштів	-	-	829

Джерело: Складено автором

З таблиці 2.2 випливає, що за аналізований 2021 р. залишок коштів ТОВ «Coral Travel» склав 829 тис.грн В основному це сталося через збільшення грошових коштів по поточним операціям, що склали 22 6275 тис. грн.

У таблиці 2.3 міститься вертикальний аналіз ТОВ «Coral Travel» на 31.12.2021 р.

Таблиця 2.3

Вертикальний аналіз припливу та відтоку коштів ТОВ «Coral Travel»

Показник	Абсолютна величина, тис.грн	Питома вага, %
1	2	3
1 Надходження від:		
- продажу продукції, товарів, робіт та послуг	200282	84
- інші надходження	25993	10
- отримання кредитів та позик	13307	6
<i>Усього отримано коштів</i>	239582	100
2 Використання коштів:		
- постачальникам (підрядникам) за сировину, матеріали, роботи, послуги	120940	51
- у зв'язку з оплатою праці працівників	44523	19
- відсотків за борговими зобов'язаннями	3744	2
- інші платежі	46615	18
- у зв'язку з погашенням (викупом) векселів та інших боргових цінних паперів, повернення кредитів та позик	23250	10
<i>Усього використано коштів</i>	239072	100
3. Зміна коштів	510	

Джерело: Складено автором

Для наочності представимо отримані результати на рис.2.2. та рис.2.3.

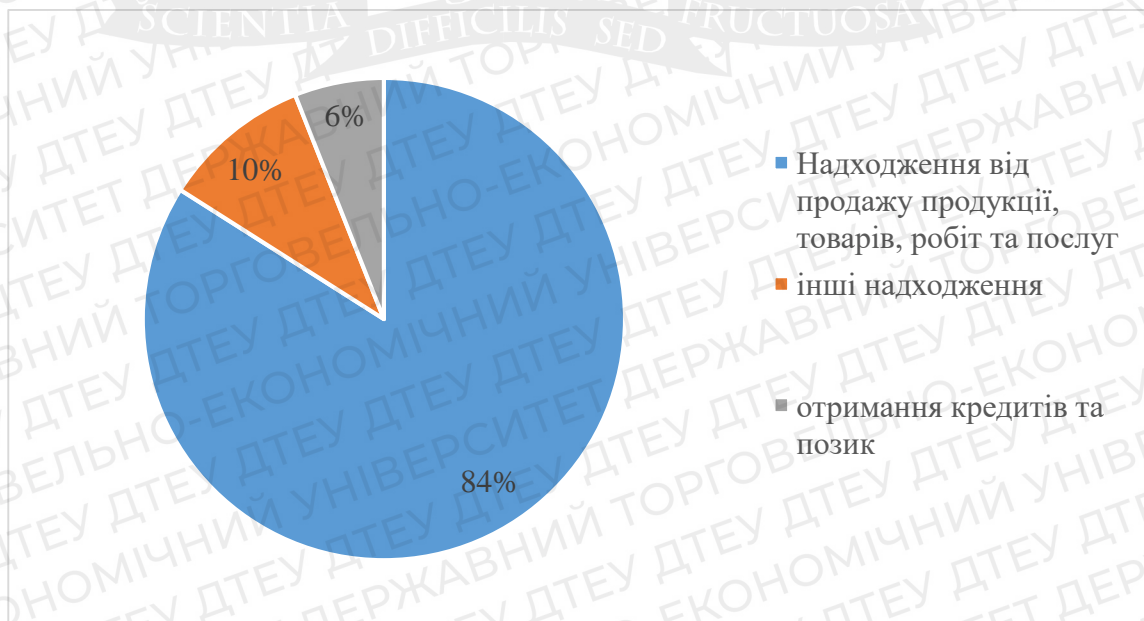

Рис.2.2. Частка припливу грошових у коштів ТОВ «Coral Travel», %

Джерело: Складено автором

З таблиці 2.3 та рис.2.2. бачимо, що основну частку коштів (84 %) організація отримує із продажу продукції. Звідси можна дійти невтішного висновку, що підприємство збільшило продажі, що говорить про зростання кількості клієнтів у туристичного підприємства.

Також видно, що чистий грошовий потік від поточної діяльності повністю покриває чистий грошовий відтік від фінансової діяльності, що є позитивним моментом.

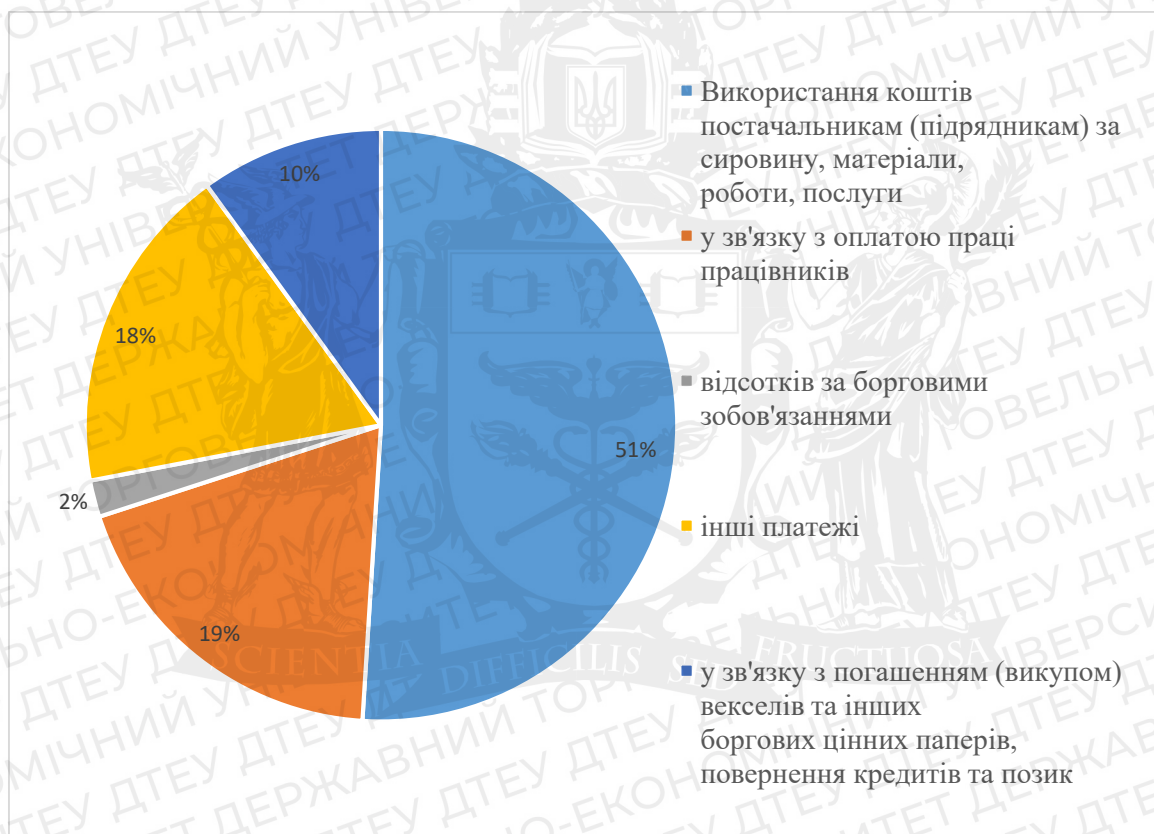

Рис.2.3. Частка відтоку грошових у коштів ТОВ «Coral Travel», %

Джерело: Складено автором

Відтік коштів, в основному, також відбувається через поточні операції (оплата постачальнику, заробітна плата та інше), однак, зміна за період все одно має позитивне значення і становить 10453 тис. грн.

Серед напрямів витрачання коштів основну питому вагу займають: оплата рахунків постачальників за товари (роботи, послуги) (51%).

Чиста зміна коштів (перевищення приплив над відпливом) становить 510

тис. грн. Отже, у 2021 р. ТОВ «Coral Travel», в принципі, здатне генерувати кошти в обсязі, достатньому для здійснення необхідних видатків.

Аналіз руху коштів непрямим методом складається з кількох етапів:

1. За даними Бухгалтерського балансу (форма №1) за кожним рядком підраховуються відхилення та проставляються відповідні знаки («+» або «-»).
2. Усі рядки балансу групуються за видами діяльності (поточна, інвестиційна, фінансова).
3. Чистий прибуток зі Звіту про прибутки та збитки (форма №2) коригується на відтоки та припливу коштів по кожному виду діяльності. В результаті розраховується сукупний грошовий потік.
4. Аналіз одержаних результатів.

Отримані дані ТОВ «Coral Travel» наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз грошових потоків ТОВ «Coral Travel» непрямим методом

Показники	Зміна по балансу	Сума коригувань чистого прибутку
I Кошти від основної діяльності:		
I Чистий прибуток (збиток) підприємства		-126 980
А) амортизаційні відрахування з ОЗ		+141669
Б) зміна дебіторської заборгованості	+5146	- 5146
В) зміна суми запасів товарно-матеріальних цінностей	+22 845	- 22 845
Г) Зміна кредиторської заборгованості	+539	+539
Разом ГК з операційної діяльності		-12 763
II Кошти від інвестиційної діяльності:		
А) Зміна основних засобів	-154 742	0
Б) Незавершене будівництво	-46 076	0
Всього ГК з інвестиційної діяльності		0
III Кошти з фінансової складової діяльності		
А) Зміна за довгостроковими позиками та кредитами	-5 710	-5 710
Б) Зміна за короткостроковими позиками та кредитами	-5 440	-5 440
В) Кошти, що надійшли у порядку безповоротного цільового фінансування		+24 423
Разом ГК з питань фінансової діяльності		+13 273
Разом чиста зміна ГК за період		+510

Джерело: Складено автором

Як видно з даних таблиці 2.4 у результаті поточної діяльності ТОВ «Coral Travel» кошти збільшилися на 510 тисяч грн. Відтік грошових коштів стався через поточну діяльність підприємства (12 763 тис. грн.), це пояснюється тим, що відбулося значне зростання товарно-матеріальних цінностей.

Основний приплив коштів (13 273 тис. грн.) було здійснено з допомогою фінансової складової діяльності підприємства. Зокрема, приплив коштів багато в чому був завдяки субсидіям від держави.

Дані таблиць містять цінну управлінську інформацію. За допомогою цих відомостей, керівництво ТОВ «Coral Travel» може контролювати поточну платоспроможність підприємства, приймати оперативні рішення щодо її стабілізації, а також оцінити можливість здійснення додаткових інвестицій.

Ліквідність є однією з найважливіших характеристик фінансового стану організації, що визначає можливість своєчасно оплачувати рахунки та фактично є одним із показників банкрутства. Для визначення платоспроможності підприємства з урахуванням ліквідності його активів зазвичай використовують баланс.

З таблиці 2.5 бачимо, що частка активів, що швидко реалізуються, дорівнює 5,28 % загальної суми оборотних засобів.

Таблиця 2.5

Угрупування активів та пасивів ТОВ «Coral Travel»

Показники	Абсолютні величини на кінець періоду		Структура, %		Зміни	
	2020	2021	2020	2021	тис.грн	%
1	2	3	4	5	6	7
Найбільш ліквідні активи (A1)	398	2732	0,7	3,3	2334	2,6
Швидко реалізовані активи (A2)	5866	6318	8,1	7,3	452	-0,8
Повільно реалізовані активи (A3)	60133	72198	83,2	83,7	12065	0,5

Продовження табл. 2.5

Показники	Абсолютні величини на кінець періоду		Структура, %		Зміни	
	2020	2021	2020	2021	тис.грн	%
1	2	3	4	5	6	7
Важкореалізовані активи (А4)	5793	4959	8,0	5,7	-834	2,3
Баланс	72190	86207	100	100	14017	-
Найбільш термінові зобов'язання (П1)	50308	64494	69,7	74,8	14186	5,1
Короткострокові пасиви (П2)	6206	6211	8,6	7,3	5	-1,3
Довгострокові пасиви (П3)	0	0	-	-	-	-
Власний капітал підприємства (П4)	15676	15502	21,7	17,9	-174	-3,8
Баланс	72190	86207	100	100	14017	-

Джерело: Складено автором

Повільно реалізовані активи становлять 83,7 %.

Угрупування активів підприємства показало, що у структурі майна за звітний період переважають повільно реалізовані активи загальну суму 72198 тис. грн.

Частка найбільш ліквідних активів зросла на 2,6 % оборотних засобів.

Частка активів, що швидко реалізуються, зменшилась на 0,8 %.

Збільшилася частка повільно реалізованих активів (2,3)%.

У структурі пасивів на 31.12.2021 р. переважають найбільш термінові зобов'язання – 74,8 %. Власний капітал підприємства загальну суму 15502 тис.грн складає 17,9 % пасивів. Також підприємство залучає короткострокові кредити, вони складають 7,3 %.

Умова абсолютної ліквідності балансу: $A1 \geq P1$; $A2 \geq P2$; $A3 \geq P3$; $A4 \leq P4$.

Перевіримо їх на показниках 2021 року:

$2732 \leq 64494$, відповідно $A1 \geq P1$ не виконується.

$6318 \geq 6211$, відповідно $A2 \geq П2$ виконується.

$72198 \geq 0$, відповідно $A3 \geq П3$ виконується.

$4959 \leq 15502$, відповідно $A4 \leq П4$ виконується.

На 31.12.2021 у ТОВ «Coral Travel» мало коштів для погашення найбільш термінових зобов'язань.

Очевидно, що підприємства недостатньо короткострокової дебіторської заборгованості на погашення середньострокових зобов'язань. Баланс організації у аналізованому періоді перестав бути абсолютно ліквідним. Підприємству за звітний період слід опрацювати структуру балансу, щоб мати можливість відповідати за своїми зобов'язанням.

РОЗДІЛ 2

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «CORAL TRAVEL», М. КИЇВ

2.1. Програма заходів з удосконалення управління грошовими потоками

У сучасних умовах розвиток ринкових відносин відбувався в той час, коли у світовій економіці вже сформувалися правила функціонування та принципи відносин взаємозв'язків між головними суб'єктами господарської діяльності. Внаслідок інтенсифікації процесів глобалізації в нашу країну плавно перетікають тенденції, що протікають у світовій бізнес-спільноті. Однією з ключових тенденцій є виникнення різних інтеграційних утворень, до яких відносяться вітчизняні туристичні організації – активно формуються економічні структури корпоративного типу. Дані процеси пов'язані, перш за все, з розвитком уніфікованого поєднання засобів та методів, які здатні підвищити рентабельність та конкурентоспроможність з допомогою виникнення ефекту масштабу.

У зв'язку з цим розвиток та функціонування туристичних організацій та різні аспекти їхньої діяльності стали об'єктом дослідження широкого кола вчених. Особливість перебігу фінансово-господарської діяльності ТОВ «Coral Travel» зумовлює наявність характерних виключно їй рекомендацій підвищення ефективності управління грошовим потоком, у межах яких формувалися різноманітні підходи до встановлення сутності цього явища.

Для підвищення ефективності управління грошовими потоками та достовірності результатів моделювання дуже важливо використовувати перевірені вихідні дані, які багато в чому залежать від такої якості фінансової звітності, що виключає інформаційні усунення та невиправдані акценти та задовольняє симетричні інтереси її укладачів та користувачів. Загальносистемними принципами якісної фінансової звітності запропоновано

вважати цілісність, детермінованість, динамічність, синергізм та адаптивність. Оскільки ТОВ «Coral Travel», як правило, веде роботу на кількох об'єктах при складанні фінансової звітності доцільно використати ієрархічний підхід. Тобто кожна ТОВ «Coral Travel» може виділяти три рівні звітності:

- перший – подання «первинних» елементів фінансової звітності (активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати) у звітах про грошовий потік організації, вимоги до них та результати діяльності;
- другий – представлення «динамічних» елементів фінансової звітності (грошовий потік, елементи капіталу) у звітах про зміни у фінансовий стан ТОВ «Coral Travel» та капітал його власників;
- третій – розкриття інформації, представленої на першому та другому рівнях звітності, що традиційно реалізується через примітки до фінансових звітів.

На основі концепції якісної фінансової звітності з урахуванням її елементів можна у ТОВ «Coral Travel» можна розробляти алгоритми формування та шаблони форм фінансової звітності, у тому числі звіту про фінансове становище, звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, звіт про зміни у капіталі та звіт про рух грошових коштів. Не слід забувати про примітки до фінансової звітності, які мають враховувати рівень інформаційного ризику для користувачів та будуватися на логіці «від об'єктивного до суб'єктивного», суть якої у тому, що примітки до фінансової звітності рекомендується починати з розкриття найбільш об'єктивної інформації та завершувати їх найбільш суб'єктивною інформацією.

Виробничо-господарська діяльність ТОВ «Coral Travel» пов'язана з важким завданням з управління грошовими потоками незалежно від економічних умов, у яких воно перебуває. Ефективне керування грошовими ресурсами в сучасних економічних умовах є актуальним, оскільки фінансове становище ТОВ «Coral Travel» можна охарактеризувати як украй нестійке. На підприємстві здебільшого відсутня належна організація фінансової системи, ні взаємозв'язку між структурними підрозділами, не встановлені та не

розмежовані їхні функції. Відсутність кваліфікованих спеціалістів призводить до неефективного використання коштів.

Для виявлення умов управління грошовим потоком у туристичній фірмі ТОВ «Coral Travel» необхідно сказати про те, що найбільш ефективними в даній сфері бувають такі компанії, які управляють оборотними коштами відповідно до таких принципів, що впливають із міжнародних стандартів корпоративного управління та фінансового менеджменту:

- оцінку ефективності необхідно проводити за умови підсумовування пасивів та активів бухгалтерських балансів компаній;
- інвестиційну діяльність організації слід оцінювати у комплексі;
- фінансові результати та показники бухгалтерського балансу, характеризуючі обсяги реалізації продукції, розрахунки та зобов'язання розглядаються окремо;
- прибуток та збитки компанії також розглядаються окремо;
- облікова політика компанії повинна відповідати уніфікованій обліковій політиці.

Проведення аналізу на основі звітної інформації ТОВ «Coral Travel» дає можливість оцінити грошові потоки фінансово-господарської діяльності підприємства. Для вирішення ж стратегічних завдань керуючої системи необхідні відомості про майбутні грошові потоки підприємства, тобто їх прогностичні значення.

Проте саме собою прогнозування як процедура розрахунку орієнтирів, які мають кількісний вимір, не може вирішити проблему в цілому. На грошові потоки ТОВ «Coral Travel» впливає безліч факторів, що мають імовірнісний характер. Тому, щоб вибрати орієнтовне значення вихідних показників, необхідно попередньо прорахувати різні варіанти, що відповідають конкретним значенням факторів, а потім отримані результати піддати подальшого аналізу з метою вибору оптимальної їхньої величини.

Враховуючи результати аналізу фінансового стану підприємства ТОВ «Coral Travel», вважаю за необхідне провести діагностику ризику банкрутства

підприємства, через погіршення показників абсолютної ліквідності та окремих показників платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності. Проведемо тестування ймовірності банкрутства ТОВ «Coral Travel» за п'ятифакторною моделлю Z-рахунку Е. Альтмана.

Для збільшення точності прогнозу у західній практиці використовують п'ятифакторну модель Z-рахунку (формула 2.1):

$$Z = 1,2K_1 + 1,4K_2 + 3,3K_3 + 0,6K_4 + 1,0K_5, \quad (2.1)$$

Отже, для цього заповнимо вихідними даними таблицю 2.1.

Таблиця 2.1

**Розрахункові дані модель Е. Альтмана ТОВ «Coral Travel»,
2020-2021 рр.**

Показник	2020	2021	Абсолютне відхилення, ±
K_1	0,152	0,109	-0,043
K_2	0,211	0,184	-0,027
K_3	0,08	0,06	-0,02
K_4	0,31	0,27	-0,04
K_5	0,98	0,96	-0,02
Результат	1,9	1,68	-0,22

Джерело: Складено автором

Розрахунок величини Z дозволяє проаналізувати динаміку змін фінансової стійкості підприємства та оцінити ймовірності появи кризи на підприємстві за такою шкалою:

$Z \leq 1,8$ – дуже висока;

$1,81 \leq Z \leq 2,70$ – висока;

$2,71 \leq Z \leq 2,90$ – можлива;

$Z \geq 2,91$ – дуже низька.

Таким чином, провівши розрахунки та оцінивши рамки показників, виявили, що аналізоване підприємство у 2021 році ТОВ «Coral Travel» має значний ризик банкрутства, так як отриманий показник 1,68, а відповідно до

нормативів показник $Z \leq 1,8$ говорить про дуже високу ймовірність банкрутства.

Якщо тенденції, що намітилися в 2021 р., будуть зберігатися, то можна стверджувати, що це підприємство зможе ефективно функціонувати, тобто може настати реальна загроза банкрутства, що суперечить самій меті створення ТОВ «Coral Travel». Завдання підвищення стійкості фінансового стану безпосередньо пов'язані з поліпшенням використання активів підприємства та, в першу чергу, з удосконаленням системи управління грошовими потоками підвищення ефективності фінансово-господарську діяльність.

Дослідження залежності грошових потоків ТОВ «Coral Travel» від здійснення або нездійснення конкретних заходів та подій дозволяє не тільки розраховувати очікувані значення відповідних показників, а й заздалегідь визначати доцільність заходів, а також оцінювати наслідки подій, що, у свою чергу, сприяє значному підвищенню ефективності управлінських рішень, що приймаються.

В ході рекомендацій було розроблено програму заходів з удосконалення управління грошовими потоками, табл.2.2.

Таблиця 2.2

Програма заходів з удосконалення управління грошовими потоками

№	Захід	Терміни	Відповідальний
По додаткових грошових надходжень від основних коштів підприємства			
1	проаналізувати рівень використання обладнання (майна) підприємства для того, щоб визначити перелік майна, не що використовується у поточній господарській діяльності;	01.05.23- 14.05.23	Директор Бухгалтер
2	вибрати найбільш підходящі канали комунікації для ефективного доведення до учасників ринку пропозиції щодо продажу туристичного продукту	01.05.23- 01.06.23	Директор Бухгалтер
3	вивчити можливості переукладання орендного договору з нинішнім орендодавцем	01.05.23- 01.06.23	Директор
За стягненням заборгованості з метою прискорення оборотності грошових коштів			
4	створити стимули для погашення заборгованості	постійно	Директор
5	розглянути можливість продажу дебіторської заборгованості банку	постійно	Бухгалтер

Продовження табл.2.2

№	Захід	Терміни	Відповідальний
За розмежуванням виплат кредиторам з рівнем пріоритетності для зменшення відтоку коштів			
6	розділити постачальників на категорії за ступенем їх важливості для діяльності та прибутковості підприємства	постійно	Директор Бухгалтер
7	запропонувати різноманітні схеми платежів;	постійно	Директор Бухгалтер
8	відкласти здійснення платежів менш важливим постачальникам	постійно	Директор Бухгалтер
9	знайти альтернативних постачальників, які пропонують більше вигідні умови, і використовувати цю інформацію для подальших переговорів із нинішніми постачальниками	постійно	Директор Бухгалтер
Щодо збільшення надходження коштів із зацікавлених фінансових джерел			
10	дослідити фінансові умови короткострокового фінансування, пропонованого банками, та варіанти їх поліпшення;	01.05.23- 01.06.23	Директор Бухгалтер
11	переглянути умови боргу підприємства (відстрочення виплати основної суми, зниження процентної ставки), та вивчити можливість рефінансування кредитів в інших банках	01.05.23- 01.06.23	Директор Бухгалтер

Джерело: розроблено автором

Основу оптимізації платіжного обороту ТОВ «Coral Travel» має складати забезпечення збалансованості обсягів позитивного та негативного його грошових потоків у часі.

Таким чином, можна зробити висновок, що для покращення фінансового стану ТОВ «Coral Travel» потрібен перегляд його фінансової стратегії.

Ми розробили заходи антикризового характеру, які в чинній законодавчій базі підлягають реалізації в наступні періоди.

Основні напрямки антикризових заходів:

- збільшення виручки;
- реалізація заходів щодо зниження втрат;
- зниження підконтрольних витрат;
- мобілізація дебіторської заборгованості.

Проаналізувавши грошові потоки підприємства за аналізований період, очевидно, що підприємство несло великі витрати у всіх видах діяльності. Як

показав аналіз руху грошових потоків, основний відтік коштів посідає інвестиційну діяльність, а саме на модернізацію та реконструкцію активів компанії. Для збільшення чистого грошового потоку, необхідно раціональне вкладення грошових коштів.

Структура кризової програми індивідуальна, проте загалом кризова програма має містити такі основні складові:

- введення, у якому коротко вказуються мети створення кризового плану, обґрунтовуються його необхідність і обов'язковість до виконання усіма співробітниками компанії;
- опис найімовірніших кризових ситуацій. У цьому розділі вказується, з якими кризовими ситуаціями може зіткнутися компанія. Їх перелік, зрозуміло, не може бути вичерпним, проте опис типових для організації криз допоможе виробити у співробітників усвідомлення того, що криза цілком може відбутися і в їх компанії, ставши причиною надзвичайної розгубленості;
- виклад політики компанії, її цінностей та базових установок. Це елемент кризового плану сприяє тому, щоб у потрібний момент співробітники не розгубилися в непередбачених обставин і продовжували дотримуватися цілей і цінностей фірми. Такі базові установки, як увага до потреб клієнтів, турбота про персонал, соціальна відповідальність у період кризи, не тільки не повинні бути забуті, але здатні стати тим орієнтиром, який допоможе вивести організацію з небезпечної ситуації;
- результати минулого досвіду. З їхньою допомогою можна навчити тому, як з допомогою злагоджених, відповідних заздалегідь розробленому плану дій співробітників фірми можна запобігти розвитку кризи чи вийти із нього з мінімальними втратами; при складанні цього розділу вкрай важливо звертати увагу на перелічені вище особливості кризового планування;
- зразки та шаблони різних документів. Листи акціонерам, прес-релізи, звернення до клієнтів - всі ці документи буде вкрай складно, практично

неможливо підготувати безпосередньо в ході кризи, тому шаблони для типових кризових ситуацій повинні бути розроблені заздалегідь і включені в кризовий план. Підготовкою цих шаблонів займається команда антикризового планування спільно з спеціалістами відповідних підрозділів організації, що залучаються для цієї мети;

- списки ключових осіб, відповідальних за дії в кризовій ситуації (співробітники служби безпеки, відділ по роботі з інвесторами та т.д.) з номерами контактних телефонів чи інших засобів зв'язку. Кожна позиція списку повинна містити коротку вказівку, в якій ситуації необхідно звернутися до цієї особи;

На підставі всього вищевикладеного, було розроблено антикризову програму ТОВ «Coral Travel» для запобігання настанню ризиків і неспроможності підприємства, табл.2.3.

Таблиця 2.3

Антикризова програма ТОВ «Coral Travel»

№ п/п	Захід	Відповідальний	Термін виконання
1	проведення цільових маркетингових досліджень потреби ринку, розширення асортименту та підвищення якості товарів та послуг	Менеджер зі збуту	01.06.2023 по 07.06.2023
2	підвищення глибини відносин з постійними партнерами, пошук і залучення нових кінцевих споживачів (в т. ч. дрібних) за рахунок скорочення термінів виконання замовлень, підвищення якості продукції, індивідуального підходу до кожного покупцю (виконання індивідуальних замовлень)	Директор Менеджер зі збуту	01.06.2023 по 30.06.2023
3	розширення діючих та опрацювання нових видів туристичних послуг, що супроводжують процес продажу	Директор Менеджер зі збуту	01.06.2023 по 01.09.2023
4	проведення гнучкої цінової політики	Директор Менеджер зі збуту Бухгалтер	01.06.2023 по 01.09.2023
5	зниження витрат виробництва та підвищення операційної ефективності	Менеджер зі збуту Бухгалтер	01.06.2023 по 01.09.2023

Продовження табл. 2.3

№ п/п	Захід	Відповідальний	Термін виконання
6	реалізація заходів, що компенсують витрати шляхом забезпечення надходжень в іноземній валюті та підтримання балансу валютної позиції (природне хеджування)	Директор Менеджер зі збуту Бухгалтер	постійно
7	укладання угоди на встановлення індивідуальних курсів при здійсненні операцій в іноземній валюті	Директор Бухгалтер	01.06.2023 по 30.06.2023
8	консервативна кредитна політика щодо нарощування позикових коштів. Короткострокові кредити використовувалися тільки для закриття тимчасових розривів ліквідності	Директор Бухгалтер	постійно
9	пошук альтернативних джерел фінансування	Директор	постійно
10	запровадження методики розрахунку ключових індикаторів кредитних ризиків контрагентів з метою прийняття своєчасних рішень щодо зниження ризиків неоплати та утворення простроченої дебіторської заборгованості, визначення ефективного розміру ліміту кредитування	Менеджер зі збуту Бухгалтер	постійно
11	розробка та введення в дію Положення з управління дебіторською заборгованістю, регулярна робота комісії ці за дебіторською заборгованістю	Бухгалтер	01.06.2023 по 30.06.2023
12	регулярна робота на підвищення якості та вдосконалення послуг, розробки нових технологій, у тому числі оцінка задоволеності споживачів, регулярні зустрічі з постачальниками і основними покупцями	Керівник господарського відділу Менеджер зі збуту	постійно
13	проведення заходів, спрямованих на створення сприятливих умов праці, підтримання конкурентоспроможного рівня заробітної плати	Директор Відділ кадрів	01.06.2023 по 30.06.2023

Джерело: Складено автором

Таким чином, розроблена програма допоможе ТОВ «Coral Travel» правильно розподілити обов'язки між керівною ланкою. Постійний контроль над витратами та максимізація економії призведе до збільшення прибутковості та нарощення власного капіталу. Дана ситуація допоможе ТОВ «Coral Travel» брати менше кредитів та швидше виплачувати заборгованість. Велике значення має персонал організації, тому створення сприятливих умов праці та

підвищення рівня кваліфікації призведуть то більш вищого і якісного обслуговування клієнтів. Високий рівень якості обслуговування запорука нових та постійних клієнтів.

2.2. Економічне обґрунтування удосконалення управління грошовими потоками туристичного підприємства «Coral travel»

Аналіз показує, що в організації переважає кредиторська заборгованість над дебіторською. Це непогана тенденція, проте надмірне перевищення кредиторської заборгованості із зменшенням коштів на кінець періоду може негативно позначитися на платоспроможності організації, оскільки в основному в кредиторській заборгованості переважає короткострокова. Розрахуємо оптимальний залишок коштів ТОВ «Coral Travel» за моделлю Міллера-Орра в табл. 2.4.

Реалізація моделі здійснюється у кілька етапів:

1. Встановимо мінімальну величину коштів ($B_{\text{ін}}$), яку ТОВ «Coral Travel» доцільно постійно мати на розрахунковому рахунку (середня потреба підприємства в оплаті рахунків, можливих вимог банку, кредиторів та ін.).
2. За статистичними даними визначимо варіацію щоденного надходження коштів у розрахунковий рахунок (v).
3. Визначимо витрати (P_x) щодо зберігання коштів на розрахунковому рахунку (плата за обслуговування р/рахунку підприємства у банку, комісія за ведення рахунки).
4. Розрахуємо розмах варіації залишку коштів на розрахунковому рахунку (S) за формулою:

$$S = \sqrt[3]{\frac{3 \cdot P_m \cdot v}{4 \cdot P_x}} \quad (2.2)$$

5. Розрахуємо верхню межу коштів на розрахунковому рахунку (O_v), при перевищенні якої потрібна частина коштів конвертувати в короткострокові цінні папери (формула 2.3):

$$O_{\text{в}} = V_{\text{ін}} + S, \quad (2.3)$$

де $V_{\text{ін}}$ – мінімальна величину коштів,

S – розмах варіації.

$$O_{\text{в}2020} = 665,27 + 45,75 = 711,02$$

$$O_{\text{в}2021} = 815,21 + 46,47 = 861,68$$

$$O_{\text{в}} \text{ прогнозу} = 962,72 + 47,53 = 1010,25$$

б. Визначимо точку повернення ($T_{\text{в}}$) - величину залишку грошових коштів на розрахунковому рахунку, до якої необхідно повернутися у разі, якщо фактичний залишок коштів на розрахунковому рахунку виходить за межі інтервалу ($V_{\text{ін}}$; $O_{\text{в}}$) (формула 2.4):

$$T_{\text{в}} = V_{\text{ін}} + (S/3), \quad (2.4)$$

де, $V_{\text{ін}}$ - мінімальна величину коштів,

S – розмах варіації

$$T_{\text{в}2020} = 665,27 + (45,75/3) = 680,52$$

$$T_{\text{в}2021} = 815,21 + (46,47/3) = 830,7$$

$$T_{\text{в}} \text{ прогнозу} = 962,72 + (47,53/3) = 978,5$$

Таблиця 2.4

Розрахунок раціонального залишку коштів

ТОВ «Coral Travel» за 2020-2021 рр.

	2020	2021	Прогноз
Мінімальна величина грошових коштів, ($V_{\text{ін}}$)	665,27	815,21	962,72
Варіація щоденного надходження коштів на розрахунковий рахунок, v	777,14	957,38	1182,02
Витрати (P_x) із зберігання коштів на розрахунковий рахунок	0,56	0,67	0,79

Продовження табл. 2.4

	2020	2021	Прогноз
Розмах варіації залишку грошових коштів	45,75	46,47	47,53
Верхня межа коштів на розрахунковому рахунку	711,02	861,68	1010,25
Точка повернення (Тп)	680,52	830,7	978,5
Фактична наявність коштів	541,5	485,5	61,5
Відхилення від оптимального значення	123,32	329,5	901,37

Джерело: Складено автором

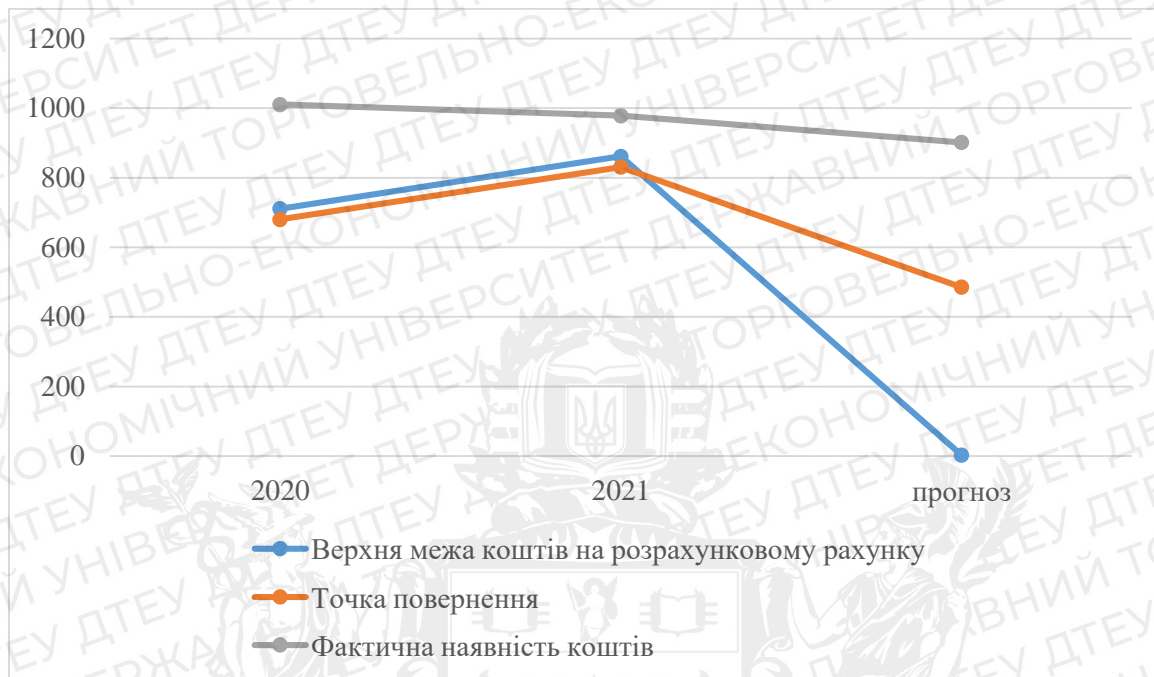
Таким чином, у 2020 р. оптимальний залишок коштів підприємства повинен був перебувати в межах інтервалу (665,27; 711,02) з точкою повернення – 680,52 тис. грн. Фактично ж коштів було 541,5 тис. грн., що було менше оптимально допустимої верхньої межі на 169,52 тис. грн. У 2021 р. оптимальний інтервал (815,21; 861,68), фактичне наявність коштів було нижче оптимуму на 329,5 тис. грн. У прогнозованому періоді практично аналогічна картина, що супроводжується самим значним відхиленням коштів на розрахунковому рахунку та в касі ТОВ «Coral Travel» - оптимальний інтервал (962,72; 1010,25), що вище за фактичний залишку на 901,37 тис. грн. Це говорить про невміння підприємства розпоряджатися грошовими коштами, їх недовикористання та заморожуванням. Тобто коштів у підприємства не вистачає на здійснення щоденної поточної господарської діяльності, а їх надлишки цілком могли б бути спрямовані на фінансову чи інвестиційну діяльність отримання додаткового доходу.

Побудуємо графік моделі на рис.2.1.

Основна проблема використання зазначених моделей полягає в такому підборі вихідних даних, які забезпечують необхідну розмірність при проведенні обчислень. Тут важливо врахувати, що вітчизняна фінансова звітність не містить у явному вигляді ті відомості, які потрібні для розрахунку оптимальних значень обсягів коштів за розглянутими моделями.

Проте за наявності доступу до первинної бухгалтерської інформації провести достовірний розрахунок є можливим. Тому дані моделі можуть

використовуватися вітчизняними туристичними організаціями на практиці.

Рис.2.1. Розрахунок раціонального залишку коштів ТОВ «Coral Travel» за 2020-2021 рр.

Джерело: розробка автора

Таким чином, збільшення або зменшення балансового залишку коштів за певний період безпосередньо залежить від змін у вартості активів і пасивів балансу.

Заключним етапом оптимізації є забезпечення умов максимізації чистого грошового потоку підприємства, зростання якого забезпечує підвищення рівня самофінансування підприємства, знижує залежність від зовнішніх джерел фінансування. Підвищення суми чистого грошового потоку може бути забезпечено за рахунок заходів: зниження суми постійних витрат підприємства; зниження рівня змінних витрат; проведення ефективної податкової політики; використання методу прискореної амортизації; продаж невикористовуваних видів основних засобів, запасів; посилення претензійної роботи з метою повного та своєчасного стягнення штрафних санкцій та дебіторської заборгованості.

Для оперативного управління грошовими потоками доцільно скласти платіжний календар, де відображається графік надходження коштів від усіх видів діяльності протягом прогнозного періоду часу (5, 10, 30 днів) та графік майбутніх платежів (податків, зарплати, формування запасів, погашення кредитів та відсотків за ними і т.д.). Платіжний календар дає можливість фінансовим службам підприємства здійснювати оперативний контроль над надходженням та витрачанням коштів, своєчасно фіксувати зміну фінансової ситуації та вчасно вживати коригувальних заходів щодо синхронізації грошових потоків та забезпечення стабільної платоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Таким чином, дослідивши тему роботи та виконавши ряд поставлених завдань прийшли до наступних висновків:

1. Щоб оплачувати свої витрати організація повинна мати достатній приплив грошей у вигляді надходжень від продажу продукції, товарів (робіт, послуг), дивідендів доходу на вкладений капітал, отримання тимчасового запозичення грошей тощо. Таким чином, діяльність організації є об'єктивною причиною виникнення руху грошових коштів. Складові елементи грошового потоку формують весь процес руху коштів, оскільки у процесі господарську діяльність виникає стійкий взаємозв'язок грошових потоків, що забезпечують фінансові відносини з контрагентами, кредитними організаціями, засновниками та персоналом та відбивають рух коштів з його поділом по видам: поточному, інвестиційному та фінансовому

2. Під час проведення аналізу руху коштів ТОВ «Coral Travel» прямим та непрямим методами, з'ясувалося, що за 2020 рік в організації стався приплив грошей у розмірі 510 тисяч грн. На цю зміну вплинув приплив грошових коштів у результаті поточної та фінансової діяльності. Щодо інвестиційної діяльності жодних потоків не відбувалося.

3. Аналіз показників інтенсивності та ефективності грошового потоку показав, що баланс на підприємстві ліквідний, але ТОВ «Coral Travel» зазнає складнощів проведення розрахунків за поточними операціями:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок і на кінець року не відповідає нормативно-рекомендованого значення. Хоча спостерігається позитивна динаміка. Це свідчить про те, що короткострокові зобов'язання або їхня частина не можуть бути погашені негайно.

- коефіцієнт поточної ліквідності відповідає нормативно-рекомендованому значенню. Це говорить про те, що на 31.12.2020 р. ТОВ «Coral Travel» забезпечено необхідною сумою оборотних засобів для ведення господарської діяльності;

- коефіцієнт ефективності, що свідчить про негативну тенденцію в формуванні грошового потоку підприємства, це говорить про те, що підприємство збитково, а керівництво неефективно управляє грошовими потоками.

4. Проведення у роботі даних досліджень дозволило виявити позитивні сторони у діяльності ТОВ «Coral Travel»: збільшення кількості споживачів. Проте, у діяльності ТОВ «Coral Travel» є більше негативних ніж позитивних моментів. До негативних відноситься: підприємство фінансово нестійке; показники ефективності підприємства дуже низькі; недолік у організації ліквідних активів, якими можна погасити термінові зобов'язання; організація не забезпечена необхідною кількістю оборотних засобів для ведення господарської діяльності та має труднощі у проведенні розрахунків за поточними операціям.

Запропонована методика аналізу ефективності використання грошового потоку для управління ТОВ «Coral Travel» та визначення перспектив розвитку підприємства шляхом контролю динаміки запропонованих операцій, виявити проблемні точки у роботі та вжити відповідних заходів щодо відбору найбільш перспективних та ефективних проектів для раціонального використання фінансових ресурсів, що є організації.

Найбільш повним алгоритмом розрахунку оптимального обсягу грошових засобів є алгоритм на основі моделі Міллера-Орра, адаптований до доступних вихідних даних про функціонування туристичних організацій.

На основі проведеного аналізу грошових коштів ТОВ «Coral Travel» особливого значення набуває потреби розробки заходів, спрямованих на стабілізацію фінансового стану, відновлення аналізу фінансової складової діяльності підприємства. Було запропоновано низку заходів, спрямованих на вдосконалення та збалансованість грошових потоків та покращення фінансового стану: зниження поточних витрат підприємства шляхом реалізації програми управління витратами, збільшення прибутку підприємства, за рахунок грамотно проведеної політики в області тарифоутворення, а також

реалізація програми управління простроченою (спірною) дебіторською заборгованістю.

Реалізація цих заходів дозволить максимізувати величину чистого грошового потоку за рахунок своєчасного виявлення резервів економічного розвитку та підвищення економічної ефективності використання ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. Планування грошових потоків підприємства / І. Бланк // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2016. – №5. – С. 31-46
2. Берест. М.М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / М.М. Берест. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 164 с.
3. Біленко Д.В. Системний підхід до управління грошовими потоками підприємства в умовах ризиків та невизначеності / Д.В. Біленко // Фінанси, облік, банки. – 2017. – Вип. 1 (22). – С. 46–54
4. Головка Т.В. Планування грошових потоків підприємства: нова парадигма / Т.В. Головка // Вісник КНТЕУ. – 2017. – № 4. – С. 104-113.
5. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І.Ю. Єпіфанова. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.
6. Крючко Л.С. Створення системи управління грошовими потоками як запорука фінансової стабільності підприємства / Л.С. Крючко // Агросвіт. – 2014. – № 8. – С. 43-45
7. Краменко В.І. Управління ресурсами підприємства / В.І. Краменко. – Київ. : Центр навчальної літератури, 2004. – 288 с.
8. Литвинчук Т.В. Грошові потоки в системі управління підприємством / Т.В. Литвинчук // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – Т. 1. – С. 86-90
9. Мартякова О.В. Грошові потоки в системі управління фінансово-господарською діяльністю підприємства / О.В. Мартякова, В.А. Харченко // Наукові праці ДонНТУ. Серія: Економічна. – 2007. – Вип. 32. – С. 158-162.
10. Мова В.В. Комплексний і системний підходи при аналізі та формуванні грошових потоків підприємств / В.В. Мова, С.М. Семенова // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2013. – № 3(40). – С. 15.

11. Мордовцев О.С. Методичний підхід до управління грошовими потоками промислового підприємства / О.С. Мордовцев, М.І. Хребтов // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут". – 2020. – №2. – С. 3-8
12. Майборода О.Є Напрями управління грошовими потоками підприємства / О.Є Майборода // Економіка і суспільство. – 2017. – № 10. – С. 305–309
13. Мова В.В. Комплексний і системний підходи при аналізі та формуванні грошових потоків підприємств / В.В. Мова, С.М. Семенова // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2013. – № 3(40). – С. 15.
14. Мова В.В. Формування стратегії управління грошовими потоками на підприємствах водного транспорту / В.В. Мова, С.М. Семенова // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2013. – № 3. – С. 112.
15. Нагайчук В.В. Управління грошовими потоками підприємства / В.В. Нагайчук // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014.– Вип. 1 (52). – С. 245–249.
16. Налукова Н. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства / Н. Налукова, Г. Кулина // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. – 2020. – Вип. 1. – С. 49-58.
17. Партин Г.О. Управління грошовими потоками підприємства й оцінювання його ефективності / Г.О. Партин, Р.І. Заdereцька, І.Б. Галечко. // Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка. – 2014. – Вип. 694-695. – С. 108–112.
18. Селіверстова Л.С. Управління грошовими потоками підприємства / Л.С. Селіверстова // Економіка та держава. – 2015. – № 9. – С. 20-22.
19. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Ю.М. Тютюнник, Л.О. Дорогань-Писаренко, С.В. Тютюнник. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.

20. Юрченко Ю. Управління грошовими потоками будівельних підприємств / Ю. Юрченко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2019. – № 2. – С. 36-39.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Актив	I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
	первісна вартість	1001	0.00	0.00
	накопичена амортизація	1002	0.00	0.00
	Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
	Основні засоби	1010	5 775.00	4 941.00
	первісна вартість	1011	13 284.00	13 418.00
	знос	1012	7 509.00	8 477.00
	Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
	первісна вартість	1016	0.00	0.00
	знос	1017	0.00	0.00
	Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
	первісна вартість	1021	0.00	0.00
	накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
	Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
	інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
	Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
	Відстрочені податкові активи	1045	18.00	18.00
	Гудвіл	1050	0.00	0.00
	Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
	Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
	Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
	Усього за розділом I	1095	5 793.00	4 959.00
	II. Оборотні активи Запаси	1100	60 133.00	72 198.00
	Виробничі запаси	1101	4 867.00	6 276.00
	Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
	Готова продукція	1103	55 266.00	65 922.00
	Товари	1104	0.00	0.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00	
Депозити перестрашування	1115	0.00	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 677.00	2 071.00	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	552.00	417.00	
з бюджетом	1135	3 464.00	3 309.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	84.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00	

із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	35.00	95.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	398.00	2 732.00
Готівка	1166	0.00	1.00
Рахунки в банках	1167	398.00	2 731.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	0.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	138.00	426.00
Усього за розділом II	1195	66 397.00	81 248.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	72 190.00	86 207.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	37.00	37.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	18.00	18.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	15 621.00	15 447.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	15 676.00	15 502.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	0.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00

інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	6 206.00	6 211.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	0.00
товари, роботи, послуги	1615	9 150.00	10 219.00
розрахунками з бюджетом	1620	249.00	156.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	139.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	157.00	168.00
розрахунками з оплати праці	1630	636.00	712.00
за одержаними авансами	1635	39 839.00	52 845.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	230.00	351.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	47.00	43.00
Усього за розділом III	1695	56 514.00	70 705.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	72 190.00	86 207.00

10900207 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67 209.00	65 517.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	57 248.00	56 576.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00

Валовий: прибуток	2090	9 961.00	8 941.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	3 814.00	2 305.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	6 144.00	5 026.00
Витрати на збут	2150	228.00	277.00
Інші операційні витрати	2180	4 539.00	2 643.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2 864.00	3 300.00
збиток	2195	0.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	0.00	0.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	797.00	970.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2 067.00	2 330.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-372.00	-417.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 695.00	1 913.00
збиток	2355	0.00	0.00